

INTERGEMEENTELIJKE DIENST ARCHEOLOGIE
BRUGGE & OMMELAND

Komvest 45
8000 Brugge
T +32 (0)50 44 50 44
F +32 (0)50 61 63 67
E info@raakvlak.be
www.raakvlak.be

2012

TEN BRIELE, BRUGGE

Resultaten
Archeologisch
Proefonderzoek

Dieter Verwerft
en
Griet Lambrecht

Opdrachtgever:

Emloda B.V.B.A.

Titel:

Resultaten archeologisch onderzoek Ten Briele, Brugge

Vergunningsnummer:

2012-130

Locatie:

Hoek Ten Briele en Vaartdijkstraat, 8000 Brugge

Periode:

10 en 11 april 2012

Versie:

Eindrapport

Auteurs:

Dieter Verwerft en Griet Lambrecht

Veldmedewerkers:

Jasper Billemont, Thomas Lajos Lagauw en Serge Van Liefveringe

Technische ondersteuning:

Nico Inslegers

Metaaldetectie:

Roland Decock

Raakvlak:

Komvest 45

8000 Brugge

T +32 [0]50 44 50 44

F +32 [0]50 61 63 67

E info@raakvlak.be

[www raakvlak.be](http://www.raakvlak.be)

© Raakvlak, april 2012

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Raakvlak.

1.	Inleiding	3
2.	Historische situering	4
2.1.	Historisch en cartografisch onderzoek	4
2.2.	Vroeger archeologisch onderzoek	4
3.	Bodemkundige situering.....	4
4.	Veldwerk.....	5
5.	Vondsten.....	5
6.	Besluit	6
7.	Bibliografie.....	6
8.	Bijlagen	7
8.1.	Bijlage 1.....	7
8.2.	Bijlage 2	8
8.3.	Bijlage 3	9

2. Historische situering

2.1. Historisch en cartografisch onderzoek

Ten Briele in Brugge is genoemd naar de historische hoeve 'Ten Briele'. Deze hoeve behoorde tot de bezittingen van het Sint-Janshospitaal, maar werd gesloopt voor de bouw van 'La Brugeoise' in 1948 (inventaris.onroerenderfgoed.be).

Een kort historisch-cartografisch onderzoek bevestigt deze gegevens. Op de kabinetskaart van Ferraris (1770-1777) herkennen we ten zuiden van Ten Briele de historische hoeve. Het projectgebied wordt volledig ingenomen door akker- en weiland (zie fig. 3). Langs de Brugse Vaart en de Vaardijkstraat loopt een beek over het terrein.

Fig. 3: De projectlocatie op de Kabinetskaart (1: projectlocatie, 2: hoeve 'Ten Briele')

2.2. Vroeger archeologisch onderzoek

In de loop van 2010 voeren Jan Huyghe en Stefan Decraemer archeologisch proefonderzoek uit aan Ten Briele, respectievelijk Ten Briele 6 en Ten Briele 'Syntra West'. Beide onderzoeken leveren geen archeologische resultaten op. De bodem is sterk verstoord en doorsneden door zandwinningskuilen.

3. Bodemkundige situering

Het centrum van Brugge bevindt zich op de grens van de polders en de zandstreek. De bovenste natuurlijke laag die hier in de bodem gevonden wordt, is het pleistocene dekzandpakket. Dit dekzandcomplex doorsnijdt de stad van oost naar west. Het projectgebied ligt ten zuiden van deze zandrug.

4. Veldwerk

Het veldwerk vindt plaats op 10 en 11 april 2012. In samenspraak met de bouwheer worden zeven korte proefsleuven aangelegd (*zie bijlage 1*). Op het terrein kunnen slechts korte sleuven aangelegd worden, doordat de bovenlaag bestaat uit een 30 cm dikke laag zeer compact grind met daaronder op verschillende plaatsen betonblokken. Tijdens het onderzoek worden alle sporen geregistreerd, gefotografeerd en ingemeten met een totaalstation.

In elke sleuf is het niveau verdiept tot onder het niveau van de moederbodem. Telkens tekent zich dezelfde stratigrafie af: het pleistoceen moedermateriaal (geel en wit zand) wordt doorsneden door zandwinningskuilen (*zie fig. 5*). Deze kuilen die in elke sleuf voorkomen hebben in sterke mate het archeologisch niveau verstoord. Dit terrein is in verschillende fasen opgehoogd, om uiteindelijk 1,5 tot 2,5 m hoger te liggen dan de originele oppervlakte. Dit resulteert in proefsleuven die 2 tot 3 m diep zijn vooraleer ze het archeologisch niveau bereiken. Om veiligheidsredenen kon een deel van de aangelegde sleuven dan ook niet betreden worden. Insijpelend water uit puinlagen en grondwater maakten deze situatie nog gevaarlijker.

5. Vondsten

Tijdens het proefonderzoek is een kleine hoeveelheid aardewerk gerecupereerd. De vondsten, gerecupereerd uit de vulling van de zandwinningskuilen, dateren het geheel aan sporen in de middeleeuwen eer bepaald in de 14^e tot de 15^e eeuw. Het vondstenmateriaal bestaat uitsluitend uit fragmenten rood aardewerk.

Deze aardewerkvondsten worden aangevuld met enkele metalen voorwerpen uit de ophogingslagen. Het belangrijkste voorwerp dat op die manier aan het licht komt is een Romeinse munt (*zie fig. 6*). Het gaat hier om een antoninianus van Gordianus III (238-244 na Chr).

Het zilveragehalte van deze in 215 ingevoerde munt werd zodanig teruggedreven, dat ze voor inflatie zorgde in het Romeinse rijk. Na de munthervormingen van Diocletianus op het einde

Fig. 4: Impressie van het veldwerk

Fig. 5: Sleuf 2 profiel 5 (1: grindlaag, 2: ophogingslaag, 3: zandwinningskuil, 4: pleistocene moederbodem)

van de 3^e eeuw verdwijnt de munt uit omloop. Op de kopse zijde van de verzilverde munt prijkt het gekroonde hoofd van Gordianus III met daarrond de tekst 'IMP GORDIANUS PIUS FEL AUG', op de muntzijde wordt Laetitia (godin van de vreugde) met kroon in de rechter- en een anker in de linkerhand omringd door de woorden 'LAETITIA AUG N'. De munt komt uit de ophogingslaag, de precieze context is dus niet bekend.

Fig. 6: Antoninianus van Gordianus III (238-244)

6. **Besluit**

Het proefonderzoek snijdt enkel middeleeuwse zandwinningskuilen aan. De sporen zijn niet van die aard dat een vervolgonderzoek geadviseerd wordt. Wel willen wij u wijzen op het decreet op de bescherming van het archeologisch patrimonium van 30 juni 1993 (en latere wijzigingen en uitvoeringsbesluiten), wat o.a. aangifte van eventuele vondsten inhoudt, indien er tijdens de werken toch nog onverwachte vondsten zouden worden aangetroffen.

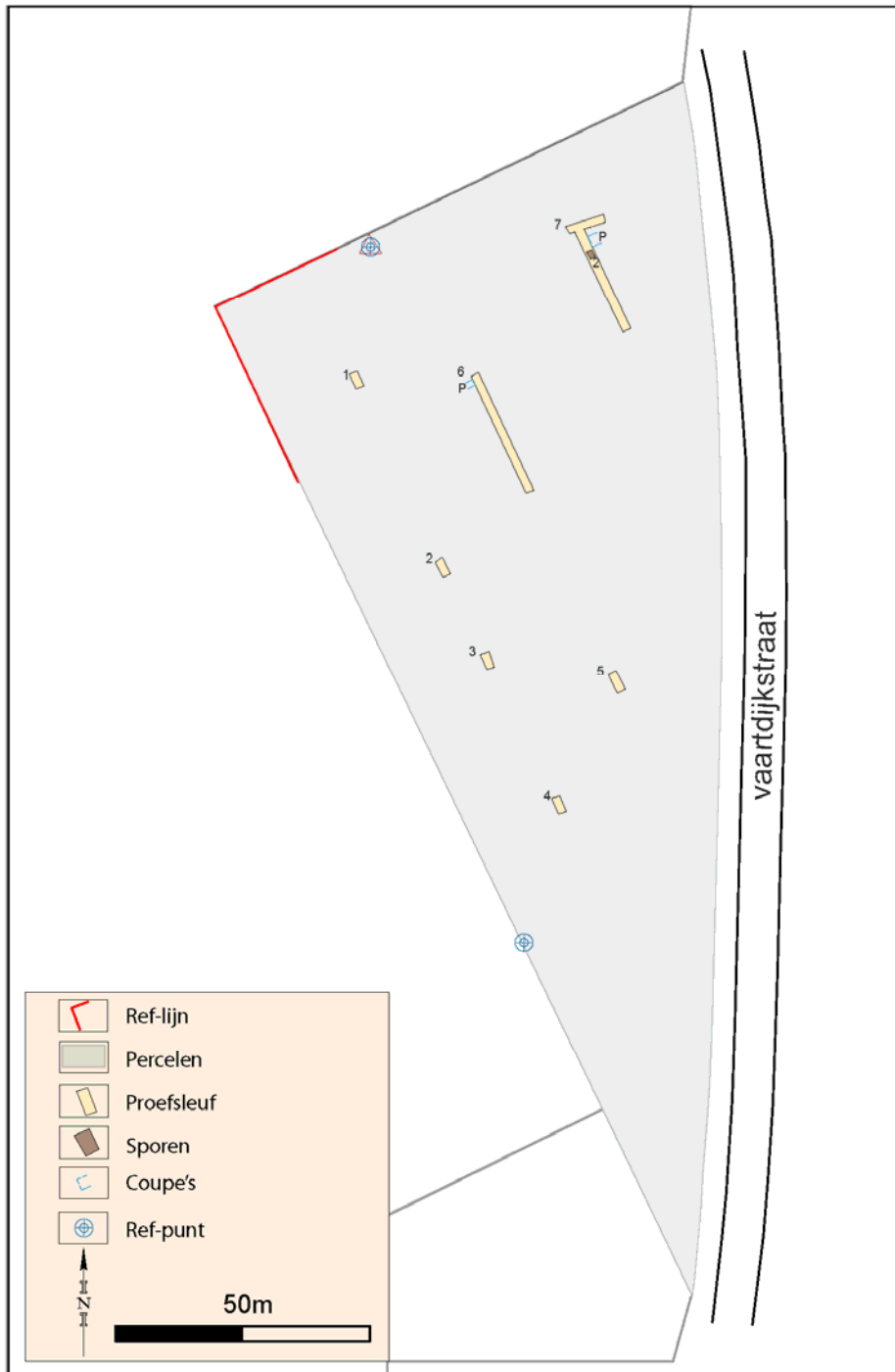
7. **Bibliografie**

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/dibe/geheel/10659>

http://www.kbr.be/collections/cart_plan/ferraris/ferraris_nl.html

8. Bijlagen

8.1. Bijlage 1

Bijlage 1: Overzichtplan van alle sleuven en sporen

8.2. **Bijlage 2**

Bijlage 2: Zandwinningskuilen

8.3. Bijlage 3

Bijlage 3: Gecoupeerde zandwinningskuil